

Realizace práv duševního a průmyslového vlastnictví

Preamble

Tato směrnice sjednocuje postup při zajišťování ochrany práv duševního a průmyslového vlastnictví a know-how vzniklých v Ústavu experimentální botaniky AVČR, v.v.i., se sídlem Rozvojová 263, 16502 Praha 6, IČO 61389030 (dále jen ÚEB), a to za účelem co nejlepší ochrany zájmů ÚEB, jejich zaměstnanců i studentů a poskytnutí podpory pro uplatnění tvůrčího potenciálu ÚEB.

Tato směrnice stanovuje postup původců a zaměstnavatele při ochraně práv duševního a průmyslového vlastnictví a know-how ÚEB.

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Předměty práv duševního a průmyslového vlastnictví se pro účely této směrnice rozumí nové a hospodářsky využitelné výsledky činnosti, které původce vytvořil při plnění úkolů plynoucích z jeho pracovního poměru nebo jiného pracovněprávního vztahu k ÚEB.
2. Předmětem této směrnice je úprava vztahů při vzniku a realizaci práv k předmětům duševního a průmyslového vlastnictví na ÚEB.
3. Činnosti spojené s realizací práv duševního a průmyslového vlastnictví na ÚEB spadají do působnosti ředitele ÚEB, aniž by tím byly dotčeny povinnosti ostatních osob a subjektů stanovené vnitřními předpisy ÚEB.
4. Vedoucí Laboratoří a výzkumných týmů před zveřejněním rozhodnou, zda by výsledek mohl splňovat kritéria k získání práv k ochraně duševního a průmyslového vlastnictví.

Článek 2

Výklad základních pojmů

1. **Předmět práv duševního a průmyslového vlastnictví** – výsledek duševní činnosti, který je nový a hospodářsky využitelný. Pro účely této směrnice se jedná o předměty práva průmyslového vlastnictví (vynálezy, užité vzory, apod.).
2. **Ochrana předmětů duševního a průmyslového vlastnictví** – vzniká přihlášením (zápisem, udělením a udržováním) patentů, užitečných vzorů, průmyslových vzorů, ochranných známek, funkčních vzorků, poloprovozních procedur, topografií polovodičových výrobků a dalších předmětů duševního a průmyslového vlastnictví do rejstříku příslušného úřadu, v případě ochrany odrůd rostlin udělením ochranných práv k odrůdě, vydáním šlechtitelského osvědčení nebo rostlinného patentu.
3. **Průmyslová využitelnost¹** – možnost vynález vyrábět nebo jinak využívat v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství.

¹Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

4. **Vynález²** – je technické řešení jedné fyzické osoby (**původce**) či více takových osob (**spolupůvodci**), které je nové, je výsledkem vynálezecké činnosti, je průmyslově využitelné a lze jej chránit patentem či jiným níže popsáním způsobem.
5. **Patent²** – je vynález, ke kterému je vydáno osvědčení o vynálezu u patentového úřadu.
6. **Užitný vzor³** – způsob ochrany technického řešení, které je nové, přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti a je průmyslově využitelné. Jde o nižší úroveň ochrany, než představuje ochrana patentem.
7. **Průmyslový vzor⁴** – vzhled výrobku nebo jeho části spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení, který je způsobilý ochrany v případě, že je nový a má individuální povahu.
8. **Prototyp⁴** – je funkční průmyslový výrobek, zhotovený jako jeden kus k ověření vlastností konstrukce v praxi nebo na zkušebně před zavedením nulté či sériové nebo hromadné výroby.
9. **Funkční vzorek⁴** – je o období prototypu, pouze s tím rozdílem, že za vývojem či výrobou funkčního vzorku bezprostředně nenásleduje nultá série či sériová nebo hromadná výroba, ale jedná se např. o návrh, vývoj a následnou výrobu jednoho unikátního přístroje nebo laboratorního zařízení nebo vytvoření vzorku biologického či technického charakteru, nesoucího prokazatelně novou unikátní a zároveň hospodářsky významnou vlastnost.
10. **Biotechnologický vynález⁵** – je vynález, který se týká
  - a. biologického materiálu, který je izolován ze svého přirozeného prostředí nebo vyráběn technickým postupem, i když se již v přírodě vyskytl;
  - b. rostlin nebo zvířat, není-li technická proveditelnost vynálezu omezena na určitou odrůdu rostlin nebo plemeno zvířete; nebo
  - c. mikrobiologického nebo jiného technického postupu a výrobku, jiného, než je rostlinná odrůda nebo zvířecí plemeno, získaného tímto způsobem.
8. **Podnikový vynález** – je vynález, který byl vytvořen původcem v rámci plnění úkolů vyplývajících z pracovního poměru nebo jiného pracovněprávního vztahu k zaměstnavateli.
9. **Know-how ÚEB** – je souhrn organizačních, řídicích, ekonomických, podnikatelských, technických, obchodních, marketingových, vědeckých, výzkumných, znalostí a zkušeností výrobních a dalších znalostí a zkušeností, které souvisejí se zaměstnavatelem, jsou způsobilé hospodářského uplatnění (komercializace), jsou vyjádřeny v jakémkoliv objektivně vnímatelné podobě, a které nejsou obecně známé ani obecně dostupné, a nemusí být patentovatelné.
10. **PCT** – je zkratka anglického „patent cooperation treaty“ a představuje systém mezinárodní pomoci autorům vynálezu při mezinárodní ochraně předmětu vynálezu.
11. **Původce²** – je fyzická osoba, která vytvořila předmět duševního a průmyslového vlastnictví vlastní tvůrčí činností. V případě této směrnice se jedná o fyzickou osobu v pracovním poměru nebo jiném pracovněprávním vztahu k ÚEB (např. hostující profesor či vědecký pracovník).
12. **Spolupůvodce** – je fyzická osoba, která vytvořila předmět duševního vlastnictví vlastní tvůrčí činností společně s jinými osobami. Spolupůvodci jsou původci předmětu průmyslového vlastnictví v rozsahu, v jakém se podíleli na jeho vytvoření nebo jak si mezi sebou vzájemně stanoví (viz příloha 2).
13. **Komerční využití duševního a průmyslového vlastnictví (komercializace)** – je finanční zhodnocení duševního a průmyslového vlastnictví ÚEB např. prodejem vynálezu (chráněného nebo požívajícího průmyslově-právní ochrany patentem nebo i nechráněného, například užitným nebo průmyslovým vzorem), prostřednictvím poskytnutí licencí, nabytím obchodního podílu ÚEB na základě vložení předmětu průmyslového vlastnictví jako nepeněžitěho vkladu do spin-off, aj.
14. **Čistý zisk** – je rozdíl mezi výnosy z komerčního využití duševního a průmyslového vlastnictví, zejména výnosy z prodeje patentu, prodeje licencí, know-how atd., a náklady souvisejícími s komercializací (např. zhodnocování tržního potenciálu, náklady na ochranu, náklady spojené s poskytnutím licencí), které vznikají v rámci jednoho kalendářního roku.
15. **Zaměstnavatel** – Ústav experimentální botaniky AVČR, v.v.i, Rozvojová 263, 165 02 Praha 6 Lysolaje, zastoupený ředitelem.
16. **Pracoviště původce** – pracoviště původce podle organizační řádu ÚEB.

² Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

³ Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů

⁴ Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech průmyslových vzorů a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

⁵ Zákon č. 206/2000 Sb. o ochraně biotechnologických vynálezů, ve znění pozdních předpisů

Článek 3

Základní principy ochrany duševního a průmyslového vlastnictví na ÚEB

1. Osoba v pracovním poměru nebo jiném pracovněprávním vztahu k ÚEB (dále jen „Zaměstnanec“) je povinna chránit veškeré duševní a průmyslové vlastnictví zaměstnavatele, jakož i práva s ním spojená.
2. Zaměstnanec ÚEB je povinen zdržet se jakéhokoli jednání, které by mohlo být v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele ve vztahu k duševnímu a průmyslovému vlastnictví ÚEB. Zároveň je povinen dbát, aby veškeré duševní a průmyslové vlastnictví ÚEB bylo využíváno pouze pro potřebu zaměstnavatele nebo v jeho oprávněném zájmu.
3. Zaměstnanec je povinen dbát, aby při plnění povinností vyplývajících z pracovněprávního nebo jiného právního vztahu k ÚEB nedocházelo k porušování práv k duševnímu a průmyslovému vlastnictví třetích osob.
4. Zaměstnanec je povinen při zveřejňování výsledků svého výzkumu nebo vývoje postupovat tak, aby neohrozil potenciální zájem zaměstnavatele na právní ochranu předmětu duševního a průmyslového vlastnictví.
5. Zaměstnavatel je v souladu s obecně závaznými předpisy povinen chránit a respektovat veškerá osobnostní a dále majetková práva k duševnímu a průmyslovému vlastnictví, která mohou v souvislosti s plněním pracovních povinností jeho zaměstnanci vzniknout.
6. Ustanovení tohoto článku platí rovněž i pro studenty v jakémkoli studijním programu pracující v ÚEB a hostující pracovníky.

Článek 4

Nakládání s duševním a průmyslovým vlastnictvím

1. Vytvoří-li zaměstnanec při plnění úkolů vyplývajících z pracovního poměru nebo jiného pracovněprávního vztahu k ÚEB předmět duševního a průmyslového vlastnictví, přechází právo k tomuto předmětu na ÚEB jakožto jeho zaměstnavatele, není-li písemnou smlouvou mezi ÚEB a původcem dohodnuto jinak; v takovém případě však právo původců není dotčeno.
2. Při řešení vědecko-výzkumných, vývojových a jiných úkolů s jinou fyzickou nebo právnickou osobou je nutné před podáním přihlášky smluvně stanovit rozsah v jakém jim náleží práva z předmětů průmyslového vlastnictví. Pokud se strany dohodnou na spoluvlastnictví, je nutné před podáním přihlášky smluvně stanovit výši spoluvlastnického podílu každé ze stran a formu povinné součinnosti spoluvlastníků.
3. Původce je povinen neprodleně po vytvoření předmětu duševního a průmyslového vlastnictví, nejpozději však 14 kalendářních dní před plánovaným podáním prioritní přihlášky, **oznámít** tuto skutečnost řediteli ÚEB na formuláři „Oznámení o vytvoření předmětu průmyslového vlastnictví (viz. Příloha 1; dále jen „Oznámení““. Oznámení se podává v tištěné a podepsané verzi v jednom vyhotovení.
4. Ředitel ÚEB rozhodne v souladu s odst. 3 §9 zákona č. 527/1990 Sb. o přijetí či nepřijetí práva v následujících variantách:
  - a) ředitel rozhodne o přijetí vynálezu a o jeho podání - pak lze zveřejnit předmět, ale až po zveřejnění přihlášky k ochraně předmětu duševního a průmyslového vlastnictví (dále jen „Přihláška“);
  - b) ředitel rozhodne, že ústav nemá zájem se finančně podílet na ochraně oznámeného vynálezu; pak se mohou původci rozhodnout o tom, zda vynález přihlásí sami, čímž mohou rozhodnout o době zveřejnění.
5. Vysloví-li ředitel ÚEB souhlas s podáním přihlášky podle odst. 4 a) tohoto článku, může původce a nebo spolupůvodci samostatně nebo ve spolupráci s patentovým zástupcem, podat jménem ÚEB patentovou přihlášku k příslušnému úřadu.
6. Po podání přihlášky jsou původci povinni předat řediteli ÚEB tyto dokumenty:

- a. kopii Přihlášky,
  - b. Dohodu o spolupůvodcovství (viz Příloha č. 2). Tato dohoda může být nahrazena písemnou smlouvou mezi spolupůvodci a ÚEB.
7. Neuplatní-li zaměstnavatel ve lhůtě 1 měsíce od předání Oznámení řediteli ústavu vůči původcům právo na patent, přechází toto právo zpět na původce.
  8. Původce může doporučit řediteli ÚEB vzdát se ochrany vyplývající z práv duševního a průmyslového vlastnictví; tímto doporučením však ředitel není vázán ve svém rozhodnutí.
  9. Původce je povinen účinně spolupracovat s ÚEB při krocích vedoucích k využití předmětu průmyslového vlastnictví, tzn. poskytovat veškerou potřebnou součinnost tak, aby tohoto předmětu bylo možné řádně a efektivně využívat.
  10. Pokud se podává další patentová přihláška ke stejnému předmětu (např. PCT či přihláška v jiném než původním státě), je původce povinen před podáním oznámit tuto skutečnost řediteli ÚEB na formuláři „Oznámení o další patentové přihlášce“, který je Přílohou č. 3 této směrnice 14 kalendářních dnů před podáním další patentové přihlášky. Toto se netýká případu, kdy se jedná o rozšiřování ochrany vynálezu či odrůdy, které je hrazeno licenčním partnerem.
  11. Náklady spojené s ochranou duševního a průmyslového vlastnictví nese pracoviště původce, není-li dohodnuto jinak.

Článek 5

Výkon práv k předmětům duševního a průmyslového vlastnictví

1. Výkonem práv k předmětu duševního a průmyslového vlastnictví se rozumí jeho provozování nebo poskytnutí práv k jeho využívání poskytnutím licence nebo prodejem vynálezu (know-how) jinému subjektu. Původce má právo vyhledávat vhodné subjekty k licencování.
2. Práva a povinnosti vyplývající z ustanovení této směrnice zůstávají po skončení pracovního nebo jiného právního vztahu původce k ÚEB nedotčena. Práva původců přecházejí na jejich zákonné dědice nebo jiné oprávněné osoby.
3. Ustanovení tohoto článku platí i v případě, že dojde k převodu práv z ÚEB na třetí osobu.

Článek 6

Odměňování původců

1. Původci předmětu duševního a průmyslového vlastnictví mají nárok na jednorázovou odměnu za vytvoření předmětu duševního a průmyslového vlastnictví a dále na odměnu plynoucí z komerčního využití tohoto předmětu (dále také „odměna pro původce ze zisku“), která je zúčtována za každý kalendářní rok.
2. Podle §9, odst. 4, zákona 527/1990 Sb. mají původci předmětu duševního a průmyslového vlastnictví, na které ÚEB uplatnila právo, nárok na jednorázovou odměnu za vytvoření předmětu průmyslového vlastnictví. Výše této odměny je touto směrnicí stanovena přílohou č. 6 Mzdového předpisu ÚEB.
3. V případě, kdy byl předmět duševního a průmyslového vlastnictví vytvořen spolupůvodci, náleží poměrná část odměny dle odst. 2 každému z nich. Pravidla pro rozdělení této odměny mezi sebou si spolupůvodci stanoví ve Smlouvě o spolupůvodcovství (viz čl. 2 odst. 10 a Příloha č. 2).
4. Odměna plynoucí z komerčního využití předmětů duševního a průmyslového vlastnictví je určena procentuálně z čistého zisku plynoucího z využívání daného práva průmyslového vlastnictví po zdanění (tj. po odečtení nákladů na předmět duševního vlastnictví). Výše odměny ze zisku je stanovena podle níže uvedených kritérií, přičemž odměnou ze zisku se zde myslí celkové osobní náklady na odměnu původcům, tedy včetně souvisejících odvodů jako je sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, zákonný příspěvek na tvorbu Sociálního fondu zaměstnavatele, úrazové pojištění apod.
5. Podíl čistého zisku připadající na pracoviště původce může být použit na základě rozhodnutí vedoucího pracoviště pouze ke krytí nákladů na výzkumnou činnost realizovanou pracovištěm původce.
6. Čistý zisk po zdanění se dělí takto: 75 % celkové částky náleží ÚEB, z čehož jedna třetina této částky náleží ÚEB na úhradu režijních nákladů a dvě třetiny této částky náleží laboratorní nebo laboratorním původcům a 25 % celkové částky náleží původcům podle jejich procentního podílu vyplývajícího z autorství předmětu duševního a průmyslového vlastnictví. Dělení mezi více laboratorní původců se řídí opět procentním podílem vyplývajícím z autorství předmětu duševního a průmyslového vlastnictví.
7. Odměna po čl. 6.2. a 6.6. bude původcům vyplácena jedenkrát za rok, nejpozději ve mzdovém

výplatním termínu za měsíc duben následujícího roku. Částka odpovídající odměně původcům bude zaúčtována do nákladů ke dni 31.12. v roce, ve kterém vznikly náklady uvedené v odst. 3 článku 6, a to jako dohadná položka, která bude zúčtována při vyplacení této odměny.

Článek 7

Závěrečná ustanovení

Tato směrnice nabývá platnosti od 1. 1. 2015, avšak až po schválení Radou ÚEB a po jejím zveřejnění na intranetových stránkách ÚEB.

Seznam příloh směrnice:

Příloha č. 1 – Oznámení o vzniku předmětu průmyslového vlastnictví

Příloha č. 2 – Dohoda o spolupůvodcovství

Příloha č. 3 – Oznámení o další patentové přihlášce

Příloha č. 1 – Oznámení o vzniku předmětu průmyslového vlastnictví

Ústav experimentální botaniky AVČR, v.v.i.
Rozvojová 263 165 02
Praha 6 - Lysolaje

Vyplní ÚEB:

Potvrzení o oznámení vydáno dne:

Vyřizuje:

Evidenční číslo:

Oznámení o vytvoření předmětu duševního a průmyslového vlastnictví

1. Druh předmětu průmyslového vlastnictví (prosím zaškrtněte):

- vynález**
- biotechnologický vynález**
- průmyslový vzor užitný**
- vzor jiný (prosím upřesněte):**

2. Název předmětu průmyslového vlastnictví

3. Počet původců:

4. Původce (další původce uvádějte do přílohy):

Příjmení	
Jméno	
Titul	
Pracoviště	
Ulice	
Č.p.	
Město	
PSČ	
Telefon	
Fax	
e-mail:	

Popis předmětu vynálezu:

Potvrzuji úplnost shora uvedených údajů. V
Praze dne .....

podpis původce nebo jeho zástupce

Příloha:
Seznam spolupůvodců

Příjmení	
Jméno	
Titul	
Pracoviště	
Ulice	
Č.p.	
Město	
PSČ	
Telefon	
Fax	
e-mail:	

Příjmení	
Jméno	
Titul	
Pracoviště	
Ulice	
Č.p.	
Město	
PSČ	
Telefon	
Fax	
e-mail:	

Příjmení	
Jméno	
Titul	
Pracoviště	
Ulice	
Č.p.	
Město	
PSČ	
Telefon	
Fax	
e-mail:	

Příloha č. 2 – Dohoda o spolupůvodcovství

**DOHODA O VYNÁLEZECKÉM PODÍLU MEZI SPOLUPŮVODCI PATENTOVÉ
PŘIHLÁŠKY**

uzavřená mezi:

pan/paní,   bydliště
pan/paní,   bydliště
pan/paní,   bydliště
pan/paní,   bydliště

Jmenovaní jsou spolupůvodci vynálezu přihlášeného k patentové ochraně pod číslem ...

Vynálezecký podíl spolupůvodců je tento:

Jméno a příjmení	Podíl v procentech

V ... dne ...

podpis
podpis
podpis
podpis

Příloha č. 3 - Oznámení o podání patentové přihlášky v dalších státech (např. PCT, validace, případně další konkrétní státy)

Uveďte základní přihlášku, kam se bude přihlašovat, kdy, způsob placení + kdo bude přihlášku podávat:

1. Druh předmětu průmyslového vlastnictví (prosím zaškrtněte):

vynález
biotechnologický vynález
průmyslový vzor užitný
vzor jiný (prosím
upřesněte):

2. Název předmětu průmyslového vlastnictví
3. Počet původců:
4. Původce (další původce uvádějte do přílohy):

Příjmení	
Jméno	
Titul	
Pracoviště	
Ulice	
Č.p.	
Město	
PSČ	
Telefon	
Fax	
e-mail:	

Popis předmětu vynálezu:

Potvrzuji úplnost shora uvedených údajů. V
Praze dne .....

.....
podpis původce nebo jeho zástupce